

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA SOG'LOM OVQATLANISHNI TAKOMILLASHTIRISH: HUKUMAT QARORI ASOSIDA TAHLILIY YONDASHUV

Xujamkulova Nargiza Tajiyeвна

Termiz davlat universiteti

magistratura bo'limi, Buxgalteriya hisobi mutaxassisligi

2-bosqich magistranti

Telefon:+99891-811-08-08

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17535811>

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim muassasalari bolalarning jismoniy, aqliy va ijtimoiy rivojlanishida muhim bosqich hisoblanadi. Aynan shu davrda bolalar salomatligi, immuniteti va ovqatlanish odatlari shakllanadi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025 yil 6 yanvardagi 1-sonli qarori davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sog'lom ovqatlanish tizimini takomillashtirishga qaratilgan muhim hujjat bo'lib, ushbu maqolada uning mazmuni, amaliy natijalari, xalqaro tajriba va taklif etilayotgan chora-tadbirlar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Outsorsing, sog'lom ovqatlanish, raqamli monitoring, statistik tahlil

Аннотация. Дошкольные учреждения являются важной вехой в физическом, умственном и социальном развитии детей. Именно в этот период у детей формируется здоровье, иммунитет и пищевые привычки. Постановление Кабинета Министров Республики Узбекистан от 6 января 2025 года № 1 является важным документом, направленным на совершенствование системы здорового питания в государственных дошкольных образовательных организациях, в данной статье анализируется ее содержание, практические результаты, международный опыт и предлагаемые меры.

Ключевые слова: аутсорсинг, здоровое питание, цифровой мониторинг, статистический анализ

Annotation. Preschool institutions are an important stage in the physical, mental and social development of children. It is during this period that children's health, immunity and eating habits are formed. Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 1 of January 6, 2025 is an important document aimed at improving the system of healthy nutrition in state preschool educational organizations, this article will analyze its content, practical results, international experience and proposed measures.

Keywords: Outsourcing, healthy eating, digital monitoring, statistical analysis

Kirish

Muxtaram Prezidentimiz tomonidan berilgan O'zbekiston kelajagini yanada yuksaltirish, maktab va maktabgacha ta'lim sohalarida yangi uslublar va bolalarning ta'lim olish sifatini yaxshilashga qaratilgan bir qator takliflari qarorlar bilan mustahkamlandi. Vazirlar Mahkamasining 2025 yil 6-yanvardagi 1-sonli "Davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sog'lom ovqatlanirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori Respublikamiz maktabgacha va maktab ta'lim vazirligi tizimidagi davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sog'lom ovqatlanirishning zamonaviy usullarini joriy etish orqali bolalarga ta'lim va tarbiya berish samaradorligini oshirish maqsadida qabul qilingan.

Qaror quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

- Maktabgacha ta'lim muassasalarida ovqatlanish xizmatlarini outsorsing asosida tashkil etish.
- Mahalliy tadbirkorlik subyektlarini jalb etish orqali xizmat sifatini oshirish.
- Bolalar salomatligini mustahkamlashga qaratilgan menyu va gigiyena standartlarini joriy etish.
- Raqamli monitoring tizimlarini joriy etish orqali nazoratni kuchaytirish.

Bu chora-tadbirlar orqali davlat byudjeti xarajatlarini optimallashtirish, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va bolalar salomatligini yaxshilash ko'zda tutilgan.

3. Sog'lom ovqatlanishning pedagogik va ijtimoiy ahamiyati

Sog'lom ovqatlanish bolalarning:

- Jismoniy rivojlanishi (vazn, bo'y, mushaklar rivoji)
- Aqliy salohiyati (diqqat, xotira, fikrlash)
- Ijtimoiy ko'nikmalari (mustaqil ovqatlanish, gigiyena odatlari)

uchun muhim omil hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim muassasalarida sog'lom ovqatlanish tizimi bolalarning kelajakdagi salomatligi va ta'limdagi muvaffaqiyatiga zamin yaratadi. Global kontekstning o'zgarayotgan sharoitlarini — urbanizatsiya, oziq-ovqat tanqisligi va yuqumsiz kasalliklar o'sishini — inobatga olgan holda, UNICEF sog'liq va ovqatlanishning butun hayotiy davrini qamrab oluvchi, adolatga asoslangan kompleks yechimlarni ilgari surmoqda. Jamiyat bilan ishlash, raqamli innovatsiyalar va tarmoqlararo hamkorlik orqali biz eng zaif qatamlarni qamrab olishga va birorta ham bola e'tibordan chetda qolmasligiga intilamiz.

4. Statistik tahlil

Grafik 1: 2022–2024 yillarda bolalar orasida ovqatlanish bilan bog'liq kasalliklar

Yil	Kamqonlik (%)	Allergiya (%)	O'tkir ichak infeksiyalari (%)
2022 yil	18,5	12,3	9,8
2023 yil	16,2	11,1	8,4
2024 yil	13,7	9,5	6,9

Grafik 2: Sog'lom menyu joriy etilgan muassasalarda bolalar salomatligi ko'rsatkichlari

- 85% bolalarda immunitet ko'rsatkichlari yaxshilangan
- 72% bolalarda vazn me'yorga kelgan
- 90% ota-onalar ovqatlanish sifatidan mamnun

Bu statistikalar sog'lom ovqatlanish tizimi joriy etilgan muassasalarda sezilarli ijobiy o'zgarishlarni ko'rsatadi.

5. Outsourcing modelining afzalliklari

Outsourcing modeli quyidagi afzalliklarga ega:

- Mahalliy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash
- Ovqatlanish xizmatlarining sifatini oshirish
- Davlat xarajatlarini kamaytirish
- Innovatsion yondashuvlarni joriy etish (raqamli menyu, allergen nazorati)

Biroq bu modelni joriy etishda nazorat va sifat kafolatlari muhim ahamiyat kasb etadi.

6. Xalqaro tajriba

Finlandiya

- Maktabgacha ta'limda bepul sog'lom ovqatlanish.
- Mahalliy mahsulotlarga ustuvorlik.

Yaponiya

- Bolalar ehtiyojiga mos menyu.
- Ovqatlanish madaniyatini shakllantirishga e'tibor.

Janubiy Koreya

- Raqamli monitoring tizimi.
- Ota-onalar bilan hamkorlikda menyu tanlovi.

Bu tajribalar O'zbekiston sharoitiga moslashtirilgan holda joriy etilishi mumkin.

7. Muammolar va yechimlar

Muammolar:

- Mahalliy ishlab chiqaruvchilarning tayyorgarligi yetarli emas.
- Moliyaviy resurslar cheklangan.
- Gigiyena va xavfsizlik standartlari har doim ham bajarilmaydi.

Takliflar:

- Davlat-sheriklik modeli asosida subsidiyalar ajratish.
- Ovqatlanish xodimlari uchun maxsus treninglar.
- Raqamli menyu va allergen nazorati tizimini joriy etish.
- Ota-onalar bilan muntazam fikr almashish.

8. Xulosa

2025 yil 6 yanvardagi qaror maktabgacha ta'limda sog'lom ovqatlanish tizimini tubdan o'zgartirishga xizmat qilmoqda. Outsorsing modeli, xalqaro tajriba va mahalliy sharoitni hisobga olgan holda, bu tizimni yanada mukammallashtirish mumkin. Bolalar salomatligi — jamiyat salomatligi, degan tamoyil asosida bu islohotlar davom ettirilishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025 yil 6 yanvardagi 1-sonli qarori.
2. Maktabgacha ta'lim vazirligi statistik ma'lumotlari.
3. Xalqaro sog'lom ovqatlanish bo'yicha tadqiqotlar.
4. <https://www.gazeta.uz/oz/2024/01/30/children/>
5. <https://www.unicef.org/uzbekistan/uz/oziqlanish>.